

➤ KATEHEZA

Materiali:

- »Ribiška palica«
- vprašanja (natisnjeni listi)
- projektor ali TV, pripravljene odlomki video
- pesmarice, kitara
- Sveto pismo
- križ, sveče

ZA VODITELJA: Iz življenja Friderika Baraga

Maja 1831 je prišel do svoje prve misijonske postaje Arbre Croche (Krivo drevo, danes Harbor Springs), med Indijance plemena Otava ob Michiganskem jezeru. Med Otavci je deloval do 1835, najprej pri Krivem drevesu, 1833–35 pa v novem misijonu ob Veliki reki (Grand River, zdaj Grand Rapids). Spomladi 1832 se je odpravil na misijonsko potovanje do Bobrovega otoka in vasice Manistik na drugi strani Michiganskega jezera, kjer je blagoslovil svojo prvo cerkev. Takoj po prihodu v Ameriko se je začel intenzivno učiti indijanskega jezika. Že 1832 je v Detroitu v jeziku Otavcev izdal prvi molitvenik z naslovom *Otawa Anamie-Misinaigan* v 1.000 izvodih z molitvami, nabožnimi pesmimi in katekizmom. Kjerkoli je mogel, je Indijance izobraževal ter ustanavljal šole, v katerih je otroke učil brati, pisati, računati in krščanskega nauka.

Škof iz Detroita Friederich Rese je 1835 Barago poslal v La Pointe ob Gornjem jezeru k plemenu Očipva, kjer je deloval do 1843. Po petih letih življenja med Otavci je že dobro obvladal njihov jezik, tako da je v zadnjem letu pridigal že brez prevajalca, in zaradi podobnosti z otavščino se je hitro naučil tudi čipevskega jezika. Kmalu po prihodu je postavil cerkev sv. Jožefa, ki ga je izbral tudi za zavetnika novega misijona. Kot misijonar in kot misijonski škof je peš, s kanujem, pozimi pa s krpljami prehodil obsežno ozemlje okoli Gornjega in Michiganskega jezera ter v težavnih razmerah pokazal izjemno vzdržljivost in vztrajnost. Tako sta se ga prijeli oznaki »duhovnik na krpljah« in »jezerski apostol«. Ko pa so bile vremenske razmere pozimi preostre, je doma pripravljaval knjižna besedila.

Da bi zbral gmotna sredstva za misijon, ceneje tiskal knjige in pridobil sodelavce, je 1836–37 prvič odpotoval v Evropo. Obiskal je številne kraje in se srečal z mnogimi uglednimi ljudmi: sprejeli so ga papež Gregor XVI., cesar Ferdinand z družino, kancler Metternich ipd. Mdr. je v Novem mestu za misijonsko delo navdušil tedaj sedemnajstletnega Ignacija Knobleharja. Med obiskom v Evropi je dal tiskati pet knjig; med njimi sta bila molitvenik (*Otchipwe Anamie-Masinaigan*) in *Življenje gospoda Jezusa Kristusa (Jesus obimadisiwin oma aking)*, prvi knjigi v očipvejskem jeziku.

Za prijatelje Leopoldinine ustanove je pozimi 1835–36 spisal knjigo o Indijancih (*Geschichte, Charakter, Sitten und Gebräuche der nordamerikanischen Indier*), izvirno najbrž v nemščini, saj jo je v slovenščino prevedel, nekoliko skrajšal in priredil Jože Kek (*Popis navad in sadershanja Indijanov Polnozhne Amerike*; nova izdaja *Zgodovina, značaj, nravi in šege severnoameriških Indijancev*, Celje, 1970, v prevodu Vlada Fajdige, s spremno besedo Vilka Novaka). Nemška in slovenska izdaja sta bili natisnjeni pri Jožefu Blazniku v Ljubljani 1837. Že pred tem je rokopis predal tiskarju Baillyju, ki je v Parizu tiskal Baragova indijanska molitvenika, in tako je istega leta knjiga izšla tudi v francoščini (*Abregé de l'Histoire des Indiens de l'Amerique septentrionale*, Pariz, 1837, ponatis 1845).

S tem delom se je v svetovnem merilu pridružil misijonarjem, ki so presegli svoj osnovni poklic in so do 19. stoletja prispevali dragocene podatke v etnološko in splošno zakladnico znanja o kulturi oddaljenih ter dotlej nepoznatih etničnih skupin. Že po letu misijonskega delovanja so ga namreč rojaki v domovini prosili za opis šeg in navad domačinov, a je bilo takrat njegovo poznavanje kulture ameriških Indijancev še pomanjkljivo. Knjigo je namenil širokemu bralskemu krogu, zato je napisana poljudno, vendar zasnovana primerljivo s takrat razmeroma redkimi in tudi še poznejšimi znanstvenimi obravnavami tujih ljudstev. Oprl se je na nekaj do tedaj objavljenih del o severnoameriških Indijancih (posebej na knjigo nizozemskega protestantskega duhovnika Johanna Heckenwelderja *Account of History, Manners and Customs of the Indian Nations*, 1819), kar je bilo potrebno, da je lahko na splošno predstavil severnoameriške Indijance. Vendar je za knjigo osrednjega pomena znanje, ki si ga je pridobil ob neposrednem stiku z domačini, z izkušnjami življenja med njimi in z večletnim opazovanjem. V prvem delu je predstavil odkritje ameriške celine, njeno kolonizacijo in etnični izvor severnoameriških Indijancev ter pri tem naštel enaindvajset velikih indijanskih plemen. Menil je, da izvirajo iz Azije, kar je verjetno povzel iz potopisne knjige Jonathana Carverja *Travels Through the Interior Parts of North America in the Years 1766, 1767 and 1768, 1778*. V drugem delu je v štirinajstih poglavjih opisal njihove antropološke (telesne) in značajske značilnosti ter podrobno njihovo kulturo: oblačila, bivališča in prehrano, obrti, lov in ribolov, zakon in vzgojo otrok, vero, vojskovanje, oblike vladanja, bolezni in zdravilstvo, pogrebne šege. V primerjavi z drugimi pisci je bil Baraga kritičen, in sicer tako pri obravnavi virov kakor pri presoji značilnosti Indijancev. Pohvalil je njihovo junaštvo, zvestobo plemenom, vztrajnost in gostoljubnost, hkrati pa opozoril, da so leni, maščevalni, nepošteni, nezanesljivi, nespoštljivi do žena in ostarelih, nezmerni pri hrani in pijači, umazani, vraževerni. Ob tem si je potrpežljivo prizadeval za njihovo vzgojo in jih ščitil pred izkoriščanjem.

Baragova knjiga sodi v čas oblikovanja etnologije kot znanstvene discipline. Tehtnost in pomen znanja je Baragi priznal eden od pionirjev ameriške etnologije, Henry R. Schoolcraft, ki mu je 1847 poslal v izpolnitev izčrpne vprašalnike o preteklosti, sedanjosti in prihodnosti življenja indijanskih plemen. Z odgovori je Baraga dopolnil podatke in spoznanja iz svoje knjige, ki jih je Schoolcraft potreboval za svoje obsežno delo o preteklosti in sodobnih razmerah življenja indijanskih plemen v ZDA, objavljeno 1851–57 v šestih zvezkih. Po vrnitvi iz Evrope ga je septembra 1838 škof Friederick Rese imenoval za generalnega vikarja za državo Wisconsin. Ker je v La Pointu krstil skoraj vse Indijance, je Baraga konec 1843 ustanovil nov misijon v takrat pomembnem trgovskem središču L'Anse, kjer je deloval do maja 1852. Takoj po prihodu je poskrbel za cerkev in jo posvetil Jezusovemu imenu. Ustanovil je tudi manjše indijansko naselje, s čimer je želel doseči, da bi Indijanci ohranili del samobitnosti in da jih ameriške oblasti ne bi preselile v rezervate. Zgraditi je dal več deset hiš, v naselju sta bili tudi šola in prodajalna, vsaki družini je priskrbel dvanajst ha gozda. Poleg misijonskega dela med Indijanci je občasno obiskoval katoliške vojake v utrdbi Fort Wilkins in rudarje v bližnjih rudnikih bakra. V tistem času je med bližnjimi in bolj oddaljenimi Indijanci po Baragovem zgledu delovalo več slovenskih misijonarjev: Franc Pirc, ki je prišel v Ameriko prav na Baragovo povabilo in je deloval ob Michiganskem in Gornjem jezeru, Janez Čebulj, Lovrenc Lavtižar, Ignacij Mrak, Andrej Skopec in Oton Skola.

V L'Ansu je Baraga spisal več nabožnih del v slovenščini (*Premišljevanje štirih poslednjih reči*, Ljubljana, 1837, *Zlate jabelka*, Ljubljana, 1844, *Nebeške rože*, Ljubljana, 1846), v angleščini sta bili najpomembnejši prva slovnica očipvejskega jezika *A theoretical and practical Grammar of the Otchipwe language [...] for the use of Missionaries and other Persons living among the Indians of the above named tribes* (Detroit, 1850) in slovar očipvejskega jezika *A Dictionary of the Otchipwe Language explained in English [...] for the use of Missionaries and other Persons living among of the above mentioned the Indians* (Cincinnati, 1853). Sprva je mislil na čipevsko-francoski slovar, saj je bil misijon na območju francoskega vpliva, ker pa je že slovnico napisal v angleščini, se je odločil za čipevsko-angleški besednjak. Obe deli sta nastali s pomočjo dobrega poznavalca čipevščine, Francoza Benjamina Clautierja.

Dejavnost:

Vprašanja natisnemo na listke velikosti približno 5cm x 10cm. Vsak listek večkrat prepognemo in nanj pritrdimo sponko za papir. Na daljšo palico pritrdimo vrvico in nanjo privežemo magnet.

Stole postavimo v krog. Listke potresemo po tleh v krogu. Udeleženci sedijo v krogu in z »ribiško palico« drug za drugim lovijo ribe-listke z vprašanji v krogu ter nanje sproti odgovarjajo. Pogovarjajte se toliko časa, kolikor lahko namenite tej dejavnosti.

Lovljenje vprašanj in pogovor:

1. Kaj je kultura?
2. Kaj se ti zdi zanimivega v tvoji kulturi?
3. Ali dobro poznaš svojo kulturo?
4. Kaj tujci najprej pomislijo ob tvoji kulturi?
5. Kaj te je najbolj presenetilo v kakšni tuji kulturi? Zakaj?
6. Kaj ti je pri kulturi tvoje države najbolj všeč? Zakaj?
7. Kako se mladi iz tvoje države obnašajo drugače kot starejši ljudje?
8. Kako se mladi iz tvoje države obnašajo drugače kot ostali ljudje?
9. Ali v vaši državi živijo ljudje različnih kultur? Če ja, kakšen je tvoj odnos do njih?
10. Katera dejanja, obredi drugih kultur so te presenetila? Zakaj?
11. Kaj najbolj občuduješ v svoji kulturi?
12. Na kaj v svoji kulturi si najbolj ponosen?
13. Zakaj se ti zdi kultura pomembna?
14. Zakaj se ti zdi kultura pomembna?
15. Ali bi se lahko poročil/a s kom iz druge kulture?
16. Če bi lahko zamenjal kaj v svoji kulturi, kaj bi to bilo?
17. Ali bi se za stalno preselil v tujino? Zakaj ja oz. zakaj ne?
18. Kaj v tvoji kulturi pomeni biti prijazen?
19. Če bi te tujci vprašali za nasvet o tvoji kulturi, kaj bi jim povedal?
20. Kaj se šteje kot nesramno v tvoji kulturi?
21. S katerimi drugimi kulturami si se že srečal? Ljudi iz katerih držav si že spoznal?
22. Kaj se ti zdi pomembno, ko obiščeš tujo deželo?
23. Katero kulturo, razen svoje, najbolj občuduješ?
24. Katera stvar, ki jo je tvoja kultura dala svetu, se ti zdi najbolj pomembna?
25. Katera stvar, ki jo je tvoja kultura prevzela po kakšni drugi, se ti zdi najbolj pomembna?
26. Kaj je kulturni šok?
27. Ob kakšnih priložnostih si v vaši državi podarjate rože?
28. Kaj najbolj definira vašo kulturo?
29. Ali dobro poznaš svojo kulturo?
30. Kaj se ti zdi zanimivo v tvoji kulturi?
31. Kaj ti je v tvoji kulturi najbolj všeč?
32. Kaj ti je v tvoji kulturi najmanj všeč?
33. Kateri pesnik tvoje dežele ti je najbolj všeč?
34. Kateri slikar tvoje dežele ti ke najbolj všeč?
35. Kateri glasbenik tvoje dežele ti je najbolj všeč?
36. Kateri igralec tvoje dežele ti je najbolj všeč?
37. Kateri film tvoje dežele se ti zdi najboljši?
38. Ali je kultura isto kot umetnost? Zakaj?

Pesem: Išči dobrega Boga (Jubilate II., str. 65)

Ogled posnetka: [Gregor Čušin o veri in kulturi](#) ali [Misijonar Danilo Lisjak o katehezi v afriški kulturi](#)

Pogovor v krogu

- ❖ Vsak naj pove, kaj si misli o posnetku.
- ❖ Kaj je krščanska kultura?
- ❖ Ali je krščanska kultura enaka po vsem svetu? Zakaj?

Za voditelje

Mogoče bi bili zanimivi tudi naslednji posnetek – malo za šalo, malo zares: [Kako postaneš Slovenec](#)

➤ MOLITEV

Pesem: Luč (Jubilate II., str. 26 - dodatek)

Križ

Udeleženci se posedejo v krog. Na sredi kroga naj bo križ.

Odlomek Svetega pisma: Peter in Kornelij (10, 1-48)

V Cezareji je živel mož z imenom Kornelij, stotnik čete, ki se je imenovala itálska. Bil je pobožen in bogaboječ z vso svojo družino. Ljudem je delil obilno miloščino in vedno molil k Bogu. Podnevi – približno ob deveti uri – je v prikazni razločno videl, kako prihaja k njemu Božji angel, ki ga je ogovoril: »Kornelij!« Kornelij se je zastrmel vanj in preplašen vprašal: »Kaj je, gospod?« Angel mu je rekel: »Tvoje molitve in tvoje miloščine so prišle k Bogu in spomnil se je nate. In zdaj pošlji nekaj mož v Jopo, da ti pripeljejo Simona, ki se imenuje Peter! Ta je gost pri strojarju Simonu, ki ima hišo ob morju.« Ko je angel, ki mu je to govoril, odšel, je Kornelij poklical dva izmed svojih služabnikov in vojaka, pobožnega moža iz svojega zvestega spremstva. Povedal jim je vse in jih poslal v Jopo.

Naslednjega dne, ko so bili ti na poti in so se že bližali mestu, se je Peter vzel na teraso, da bi molil; bilo je okrog poldne. Postal je lačen in zaželel si je jesti. Pripravljali so mu jed, njega pa je obšlo zamaknjenje. Videl je odprto nebo, iz katerega se je spuščala posoda, podobna velikemu platnenemu prtju; s štirimi vogali se je spuščala na zemljo. V njej so bile vsakovrstne štirinožne živali in lazina zemlje in ptice neba. In do njega je prišel glas: »Vstani, Peter, zakolji in jej!« Peter je odgovoril: »Ne, Gospod! Še nikoli nisem jedel nič omadeževanega in nečistega.« Glas pa mu je drugič rekel: »Kar je Bog očistil, ne imenuj nečisto!« To se je ponovilo še tretjič in posoda se je v hipu dvignila v nebo.

Peter je v sebi ugibal, kaj naj bi pomenila prikazen, ki jo je videl. In glej, možje, ki jih je bil poslal Kornelij, so poizvedovali, kje je Simonova hiša, in že so stali pri vratih. Zaklicali so in vprašali, ali se tu kot gost mudi Simon, ki se imenuje Peter. Peter je še vedno premišljal o prikazni, ko mu je Duh rekel: »Glej, trije možje te iščejo. Vstani in stopi dol! Brez odlašanja odpotuj z njimi, kajti jaz sem jih poslal!« Peter je stopil k njim in rekel: »Glejte, jaz sem tisti, ki ga iščete! Kaj vas je pripeljalo sem?« Odgovorili so: »Stotnik Kornelij, pravičen in bogaboječ mož, za katerega pričuje vse judovsko ljudstvo, je dobil od svetega angela naročilo, naj te povabi na svoj dom in poslušaj tvoje besede.« Povabil jih je v hišo in pogostil.

Drugi dan je vstal in odpotoval z njimi; spremljalo ga je nekaj bratov iz Jope. Naslednjega dne je prispel v Cezarejo; tam ga je že čakal Kornelij, ki je povabil k sebi svoje sorodnike in bližnje prijatelje. Peter je hotel vstopiti, tedaj pa mu je Kornelij prišel naproti in padel pred njim na kolena. Peter mu je vélel vstati z besedami: »Vstani! Tudi jaz sem samo človek.« Medtem ko se je z njim pogovarjal, je stopil v hišo; tam je našel zbranih veliko ljudi. Rekel jim je: »Dobro veste, da je zoper postavo, če se človek judovskega rodu druží ali shaja s človekom tujega rodu. Meni pa je

Bog pokazal, da ne smem nobenega človeka imenovati omadeževanega ali nečistega. Zato sem brez ugovora prišel, ko ste me poklicali. Toda rad bi vas vprašal, zakaj ste poslali pome.« Kornelij mu je odgovoril: »Bilo je pred štirimi dnevi, prav ob istem času. Molil sem ob deveti uri v svoji hiši in glej, predme je stopil mož v belem oblačilu in mi rekel: »Kornelij! Bog je uslišal tvojo molitev in se spomnil tvoje miloščine. Pošlji v Jopo in pokliči Simona, ki se imenuje Peter; kot gost se mudi pri strojarju Simonu, ki ima hišo ob morju.« Takoj sem poslal pote. Lepo si storil, da si prišel. In tako smo zdaj vsi zbrani vpricho Boga, da slišimo vse, kar ti je naročil Gospod.«

Tedaj je Peter spregovoril: »Zdaj v resnici razumem, da Bog ne gleda na osebo, temveč mu je v vsakem narodu všeč tisti, ki se ga boji in pravično ravna. Izraelovim sinovom je poslal besedo in jim sporočil evangelij miru po Jezusu Kristusu, ki je Gospod vsega. Veste, kaj se je dogajalo po vsej Judeji, začeni v Galileji, po krstu, ki ga je oznanjal Janez: Veste o Jezusu iz Nazareta, ki ga je Bog mazilil s Svetim Duhom in z močjo; hodil je iz kraja v kraj ter delal dobra dela in ozdravil vse, ki so bili pod hudičevo oblastjo, zakaj Bog je bil z njim. Mi smo priče vsemu, kar je storil v judovski deželi in v Jeruzalemu. Razpeli so ga na križ in usmrtili. Bog pa ga je obudil tretji dan in mu dal, da se je očitno prikazoval, ne vsemu ljudstvu, temveč pričam, ki jih je Bog vnaprej izbral, nam, ki smo z njim jedli in pili, potem ko je vstal od mrtvih. Nam je tudi naročil, naj oznanjamo ljudstvu in pričamo, da je on tisti, ki ga je Bog določil za sodnika živih in mrtvih. O njem pričujejo vsi preroki: Vsakomur, ki veruje vanj, so v njegovem imenu odpuščeni grehi.«

Ko je Peter še govoril te besede, je prišel Sveti Duh nad vse, ki so poslušali besedo. Verniki iz obreze, ki so prišli s Petrom, so se čudili, kako da se dar Svetega Duha razliva tudi na pogane; slišali so jih namreč, kako govorijo z darom jezikov in poveljujejo Boga. Tedaj je Peter spregovoril: »Ti ljudje so prejeli Svetega Duha tako kakor mi. Ali more kdo braniti, da ne bi bili tudi krščeni z vodo?« In naročil je, naj jih krstijo v imenu Jezusa Kristusa. Nato so ga prosili, naj ostane še nekaj dni med njimi.

Pustimo 10 minut za razmislek o odlomku.

Pesem: Križ (Jubilate II., str.97)

Sledijo prošnje oz. zahvalo na temo kulture. Mlade povabimo, da vsakdo pripravi prošnjo ali zahvalo na temo kultura. Nato jih v krogu tudi povemo.

Molitev: Michel Quoist, Molitve

Ta obraz, Gospod, me že ves večer nadleguje;
živ očitek je, zategel krik, ki moti moj mir.

Ta obraz je mlad, Gospod, vendar so se vanj že zagrizli grehi ljudi;
brez obrambe je bil izpostavljen njihovim udarcem.

Od vsepovsod so prišli:

prišla je beda, barake, udrta postelja, okužen zrak.
tobačni dim, alkohol, lakota, bolnišnice, zdravilišče.

Delo, ki človeka stre, delo, ki človeka ponižuje, brezposelnost, kriza, vojna.

Očarljivi plesi, osladne popevke, napeti filmi, božajoča glasba, lažnivi umazani poljubi.

Borba za življenje, upor, zmeda, kriki, udarci, sovraštvo.

Od vsepovsod so prišli:

strahotna sebičnost ljudi, ki ima tisočero ostudnih obrazov;

s svojimi debelimi umazanimi prsti, s svojimi zlomljenimi nohti, s svojim kužnim dihom.

Pritekli so skupaj z vseh koncev sveta, z mej časa, od vsepovsod, od vsekdar,

in počasi, eden za drugim, ali kar naenkrat, vsi hkrati, kot divje zveri,

so tolkli, bičali, šibali, obdelovali, oblikovali, zabijali, kovali, vrezovali v kovino, klesali v kamen.

In glej, na koncu je nastal ta Obraz, ta ubogi obraz;

osemnajst let so rabili, da so mi ga pokazali, na desetine desetletij, da so ga naredili.

Ecce Homo – glejte človek!

Glejte, ta ubogi obraz človeka, kakor odprta knjiga, knjiga človeške bede in greha, knjiga sebičnosti, prevzetnosti in podlosti, knjiga pohlepnosti, počutnosti, popuščanja, polovičarstva. Glejte, to je kot žalostna tožba, kot krik upora, a tudi klic, ki trga srce, kajti prav na dnu te smešne krinke, na sredi teh motnih oči vidi, kakor sklenjene roke utopljenca, ki se s svojo belino rišejo nad temno vodno gladino, neki žar, neki plamen, neko pretresljivo prošnjo, neskončno željo duše, ki bi rada živela onstran svojega blata.

Gospod, ta obraz mi ne da miru, vzbuja v meni strah, me obsoja; kajti, kakor vsi drugi, sem ga tudi jaz delal ali sem pustil, da so ga delali! In pomislil sem, Gospod, da je ta deček moj brat in da je tvoj brat. Kaj smo naredili iz enega članov tvoje družine!

Bojim se tvoje sodbe, Gospod, zdi se mi, da boš ob koncu časov ukazal, naj gredo mimo mene vsi obrazi ljudi, mojih bratov, posebno tistih iz mojega mesta, iz mojega okolja, iz moje šole, z mojega delovnega mesta.

V tvoji luči, ki ne pozna usmiljenja, bom na teh obrazih bral gubo, ki sem jo jaz izdolbel, ustnice, ki sem jih jaz izsušil, spačen obraz, ki sem ga jaz izklesal, pogled, ki sem mu jaz vzel sijaj, in pogled, ki sem ga jaz ugasnil.

In prišli bodo vsi, neizprosno se bodo postavili predme, maščevalni manekeni bede in greha; prišli bodo tisti, ki sem jih poznal, in tisti, ki jih nisem poznal, moji sodobniki in drugi, vsi drugi, ki so izšli iz ateljeja sveta. In prestrašen bom obstal in umolknil. In takrat, o Gospod, mi boš rekel: ...«To sem bil jaz...»

Oče naš...

Zdrava Marija ...

Slava Očetu ...

Križ

Pesem: Angelček varuh moj (Jubilate II., str.17)

➤ **PREDLOG AKTIVNOSTI ZA SKUPINO ALI ŽUPNIJO**

- Vstopili smo v postni čas. Kot skupinsko in osebno nalogo si lahko zadamo, da se bomo udeležili vsaj kakšnega križevega pota oz. ga premišljevali sami doma.

ZA VODITELJA – evalvacija in osebno razmišljanje

- Kako je »uspešno« tokratno srečanje z animatorji?
- Kaj je animatorje najbolj nagovorilo?
- Kaj bi lahko spremenili ali izboljšali?
- Ali resnično spoštujem vse ljudi?
- Na kakšen način se kultura odraža v mojem življenju?

➤ PRILOGA – križev pot

UVOD

Gospod, včasih sem s tabo na križevem potu, še večkrat me pa raje ni. Pretežko te je gledati, ko tako trpiš, še težje kaj narediti. Najtežje pa je priznati, da nisem nič boljša od vse te množice, ki te že dve tisočletji spremlja, Gospod. Hodimo za tabo, a redko s tabo. Večino energije porabimo za samo hojo za tabo, bolj malo se ukvarjamo s tem, da bi razumeli, kaj smo naredili. Še manj časa porabimo za to, da bi ljubili. Zato te prosimo, Jezus, da bi bili s tabo te pol ure, in bi vsaj poskusili ljubiti.

1. POSTAJA – JEZUSA OBSODIJO NA SMRT

Molimo te, Kristus, in te hvalimo.

Ker si s svojim križem svet odrešil.

Rada bi rekla, da ni res, a ne morem. Tudi jaz te obsojam, Jezus. Obsojam te:

- ko iščem krivce za svoje neuspehe,
- ko gledam svet in vidim, da gre v napačno smer,
- ko vidim trpljenje in bolezen,
- ko se mi zdi, da od mene zahtevaš preveč,
- ko se mi zdi, da od mene zahtevaš, česar večina ljudi ne bi nikoli naredila,
- ko hočeš, da se trudim bolj kot drugi,
- ko hočeš, da sem drugačna in da me svet ne premami,

in še v veliko drugih primerih. Verjamem, da lahko stvari spremeniš v trenutku. Zakaj jih torej ne?

Moj Bog, tvojega sina sem obsodila na trpljenje in smrt. A tvoje ljubezni to ni spremenilo. Pomagaj mi, da zaupam vate, da sem ti vedno blizu, da se trudim ljubiti kot ti. Pomagaj mi verjeti, da bom le tako lahko razumela, kam me pelješ in zakaj. Pomagaj mi, da bom zmoгла zaupati in reči: «Zgodi se tvoja volja!», ker je tvoja ljubezen do vseh nas neskončna.

Usmili se nas, o Gospod.

Usmili se nas.

2. POSTAJA – JEZUS VZAME KRIŽ NA SVOJE RAME

*Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.*

Tako rada bi rekla, Jezus, da ti ne nalagam svojega kosa križa na rame, saj na videz izpolnjujem vse tvoje zapovedi. Pa vem, da ni res. Križ ti nalagam vsakič:

- ko pozabim na usmiljenje in se držim samo pravil,
- ko bi rada zadržala del sebe le zase ,
- ko stvari, dogodki in odnosi postanejo le rutina in v njih ni več ljubezni,
- ko se mi ne da poglobiti v tvojo besedo in se truditi, da bi jo razumela,
- ko se mi zdi, da je molitev le čudežni obrazec za zadovoljitev mojih želja in ne pogovor z mojim najboljšim Bratom in Očetom,
- ko rečem: «Kaj me briga!»

In še bi lahko naštevala.

Tvojemu sinu sem tudi jaz naložila križ na njegove rame. Pomagaj mi, da ga odvezam vsaj z rame mojega bližnjega, ko ga lahko. Naj ti dam tako vedeti, da vem, kaj sem naredila, in da vem, kaj lahko naredim, da bo pot za vse nas lažja.

*Usmili se nas, o Gospod.
Usmili se nas.*

3. POSTAJA – JEZUS PADE PRVIČ POD KRIŽEM

*Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.*

Jezus, trdim, da si moj Bog in moj Gospod. Pa vendar ti tega velikokrat ne kažem in te rinem iz svojega življenja:

- ko se tvoji nauki ne skladajo z mojimi željami, hotenji in nagoni,
- ko se mi zdi, da s tabo nisem svobodna,
- ko nisem s tabo vsak dan vsaj nekaj časa zatopljena v pogovor,
- ko mi postane maša ovira pri drugih dejavnostih,
- ko se mi zdi, da se mi ni treba za nič več zahvaliti in si te ne želim več slaviti,
- ko mi svet pomeni več kot ti,

in še marsikdaj. Skušnjava je vsak dan velika in jaz sem daleč od popolnosti.

Prosim te , Gospod, pomagaj mi ostati v tvoji bližini. Nauči me ljubiti. Naj me tvoja prisotnost napolnjuje z mirom in veseljem.

*Usmili se nas, o Gospod.
Usmili se nas.*

4. POSTAJA – JEZUS SREČA SVOJO MAMO

*Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.*

Trdim, da te imam rada, Marija, pa vendar za tvojega ljubljenega sina ne naredim niti tega:

- da bi ga videla v beraču na Čopovi ulici ali kje drugje,
- da bi ga videla v možu, otrocih, prijateljih sodelavcih, ko mi ni do tega in sem tečna,
- da bi ga spoznala v drugače mislečih,
- da bi izven postnega časa želela preživljati čas z njim v molitvi ali z odpovedjo delala zanj prostor v svoji duši,
- da bi se od ponedeljka do sobote trudila živeti v moči kruha Božje besede in Kruha tvojega sina,
- da se trudila spoznati, zakaj si ti, Marija, tako velika v Božjih očeh, da bi te lahko nato primerno častila,
- da bi bila otrokom in vsem soljudem vzgled ljubezni do tvojega Sina,
- da bi se zavedla, da se moja ljubezen kaže v drobnih vsakdanjih dejanjih, in ne z velikimi, večkrat praznimi besedami
- ne opustila toliko dobrih stvari,

in tako naprej. Marija, ti gotovo poznaš seznam.

Gospod, pomagaj mi videti tvojega sina v vsakem človeku. In pomagaj mi razumeti, da karkoli storim za kateregakoli svojih bratov in sester, storim tebi.

*Usmili se nas, o Gospod.
Usmili se nas.*

5. POSTAJA – SIMON POMAGA JEZUSU NOSITI KRIŽ

*Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.*

Tam v množici, ki se vali ob Jezusu na križevem potu, sem tudi jaz. Nič ne pomagam Jezusu. Še več, večkrat imam kakšno pripombo čez Simona iz Cirene:

- ko se mi zdi, da duhovniki, ki se trudijo za župnijsko Cerkev, niso ravno primerni zame in za našo skupnost,
- ko gledam ljudi, ki se trudijo za župnijo, in se mi zdi, da stvari ne opravljajo tako, kot bi se meni zdelo dobro,
- ko vidim delo in pogledam stran, saj nisem samo jaz doma v tej »fari«,
- ko nisem zadovoljna s petjem pevcev, ki se trudijo prepevati Bogu v čast,
- ko mirno zadolžim za delo prvega, ki pride mimo, čeprav imam čas tudi sama,
- ko nočem slišati ne opozoril na štiri oči ne opozoril pred vso skupnostjo

in vedno, ko v meni ni ljubezni, s katero bi gledala na sočloveka in nate, Jezus.

Pomagaj mi, Gospod, da ne bi grenila življenja svojim bližnjim s pritoževanjem, obrekovanjem, opravljanjem in pametovanjem. Naj jim raje prisluhnem in pomagam tam, kjer zmorem.

*Usmili se nas, o Gospod.
Usmili se nas.*

6. POSTAJA – VERONIKA OBRISJE JEZUSU POTNI OBRAZ

*Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.*

Doma v naslanjaču sedim in se čudim, zakaj si tako poten, Gospod. Ne vidim tvojega truda in trpljenja zame:

- saj težko razumem, da nisi kot jaz in daš zame in za vse druge vse, kar imaš,
- saj je zame trud vreden le, če zanj kaj dobim in ne razumem, da si ti drugačen,
- saj jaz pa res nisem naredila toliko narobe v življenju, da bi se ti moral zame tako truditi,
- saj nisem sama prosila za tvojo pomoč,
- saj si tako daleč od mene, da te sploh ne vidim in ne čutim

in tako ne morem obrisati tvojega obraza, Gospod. Si predaleč. Ali pa sploh ne vem, zakaj se trudiš. Ali pa ravno nimam robca pri sebi. Ali se te pa raje ne bi dotaknila, ker boš potem kar naprej zahteval nekaj od mene.

Pomagaj mi, Gospod, da ne bi preračunavala vsakega dejanja v svoje koristi. Naj se zavedam, da je prav, če moja levica ne ve, kaj dela moja desnica.

*Usmili se nas, o Gospod.
Usmili se nas.*

7. POSTAJA – JEZUS PADE DRUGIČ POD KRIŽEM

*Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.*

Gospod, stopam za tabo po križevem potu in imam občutek, da imam vsega dovolj. Nočem, da me kar naprej za nekaj peče vest. Ali da moram razmišljati, kaj bi morala narediti, da me ne bo pekla. In se truditi to tudi izpeljati. Zato te rinem iz svoje vesti:

- ko verjamem moderni znanosti bolj kot tvojim naukom,
- ko se trudim spremeniti svoj sistem vrednot, da bi bile čim bližje modernemu svetu,
- ko iščem luknje v tvojih zapovedih, ki bi mi omogočale dejanja, za katera mi vest pravi, da so napačna,
- ko poslušam medije, psihologe, sociologe, filozofe in vse druge, ki trdijo, da sem važna le jaz, da si moram nujno vzeti čas zase, da se lahko odločim za pomoč drugim le, če mi ostajata čas in energija,
- ko postavljam zaslužek pred tebe

in vedno, ko nočem, da mi stojiš na poti do mojih ciljev.

Gospod, pomagaj mi, da cenim svojo vest in jo vzgajam. Daj, da mi ne bi bila v breme, ampak da bi se zavedala, da je to moja pot do svobode Božjih otrok.

*Usmili se nas, o Gospod.
Usmili se nas.*

8. POSTAJA – JEZUS SREČA JERUZALEMSKE ŽENE

*Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.*

Jezus, spektakel ob križevem potu me omamlja. Je kot dobra zgodba. Zanima me, vendar zaradi njega ne spreminjam svojega življenja. Jezus, ob tvojem križevem potu sem le gledalka:

- ko se mi smilijo revne in lačne množice, a ne dam niti centa za pomoč,
- ko vidim krivico, pa je ne popravim,
- ko gledam, kako se drugi trudijo, pa ne pomagam,
- ko gledam neznanje in nemoč otrok, pa se ne trudim učiti,
- ko vidim zmote v razumevanju tvoje besede, pa ne razlagam,
- ko vidim dejanja, ki nas bolijo in razdružujejo, in se ne trudim biti zgled lepega življenja

in vedno, ko se mi ne ljubi spreminjati sebe, ampak raje spreminjam in objokujem svet.

Gospod, daj, da ne bi hodila skozi življenje kot gledalec, ki ga zanima, kaj se dogaja okoli njega, dotakne se ga pa ne. Pomagaj mi videti v soljudeh brate in sestre, ki sem jim tudi varuh, če se nočem obnašati tako kot se je Kajn do Abela.

*Usmili se nas, o Gospod.
Usmili se nas.*

9. POSTAJA – JEZUS PADE TRETJIČ POD KRIŽEM

*Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.*

Ko pride dan, ko se mi niti kot gledalka ne da več na križev pot, sem tista, ki te peha po tleh na deveti postaji. Ne le iz svojega življenja in ne le iz svoje vesti, rada bi te spravila iz svojega sveta. Rada bi, da me nič več ne bi spominjalo nate. Ker mi je tako lažje. Ker le tako lahko vse razumem. Ker se mi le tako zdi, da imam niti življenja v svojih rokah, da nisem od nikogar odvisna. Ne jaz, ne nihče na Zemlji. Tako te porivam v prah vsega krvavega in prepotenega:

- ko se lotim dela brez tvojega blagoslova,
- ko bi rada našla socialni red ali državno ureditev, ki bo prinašala raj na zemlji,
- ko bi rada, da bi se o rojstvu otrok lahko odločali v zdravniških ordinacijah in laboratorijih,
- ko bi rada, da bi mi bili grehi odpuščeni že, če nanje samo pomislim,
- ko se mi zazdi, da je vseeno, kako si uredim življenje, in zato ne družina in ne zakon nista več sveta

in vedno, ko mi je vseeno, ali pridem v nebesa ali ne.

Gospod, tudi če se borim proti neveri modernega sveta, se ta okužba zažira vame. Brez tvoje pomoči bom težko ohranila čisto vero. Pomagaj mi zaupati tvoji Besedi in tvoji sveti in katoliški Cerkvi.

*Usmili se nas, o Gospod.
Usmili se nas.*

10. POSTAJA – JEZUSA SLEČEJO

*Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.*

Čeprav v današnjem času telesna golota ni več tabu in smo nanjo navajeni ter ob njej ne zardevamo, se ne zavedamo, da smo s tem veliko bolj slečeni duševno in duhovno. Ko torej bežim s tvojega in s svojega križevega pota, Gospod, te puščam nagega v soljudeh:

- ko jih puščam same, čeprav vem, da si želijo moje bližine,
- ko jih ne tolažim, ko vem, da so žalostni,
- ko ne molim zanje,
- ko jih ne svarim,
- ko jih ne učim, če sem tega sposobna,
- ko jih prepuščam njihovim dvomom,
- ko krivice ne trpim voljno in sprožam nove prepire in vojne,
- ko ne odpuščam, če mi kdo stori krivico

in sploh vedno, ko nisem usmiljena in razgaljam napake drugih in jih ne vidim kot brate in sestre.

Gospod, kljub vedno večjemu varstvu pravic človeka, se večkrat počutimo razgaljene, nemočne, neopažene, same... Pomagaj mi, da se tega zavedam in ne pustim ljudi okrog sebe brez ljubezni, ki ljubeče in toplo zaščitijo naša ranjena srca.

*Usmili se nas, o Gospod.
Usmili se nas.*

11. POSTAJA – JEZUSA PRIBIJEJO NA KRIŽ

*Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.*

Vedno sem mislila, da nisem zmožna krutosti. Da je enostavno ni v mojem značaju. Pa vendar te z vsem svetom pribijam na križ, Gospod, tudi če se mi zdi, da sem prenežna, da bi sploh spremljala križanje, te pribijam na križ:

- ko obtožujem, ne da bi poznala vse okoliščine,
- ko sodim brez usmiljenja,
- ko se ne menim za želje svojih bližnjih,
- ko vem, da bom storila napako, celo greh, pa nadaljujem s svojim dejanjem,
- ko moji nagoni in strasti zamegljijo moj razum in celo moje srce,
- ko nočem dati bližnjim druge možnosti in ne odpuščam sedemdesetkrat sedemkrat

in vedno, ko se brez obžalovanja obrnem od tvojega obraza in tvoje besede.

Gospod, najhujša krutost tega sveta je brezbržnost. Zato te prosim, da mi pomagaš, ko se trudim v sebi obuditi usmiljeno srce, ki drugih ne obsoja, ampak se jih trudi razumeti.

*Usmili se nas, o Gospod.
Usmili se nas.*

12. POSTAJA – JEZUS UMRE NA KRIŽU

*Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.*

Nočem razmišljati o trpljenju, Gospod. Ne zmorem več in nočem več. Tvojega trpljenja ne želim več niti gledati, niti o njem razmišljati. Tako ubijam najin odnos, Jezus, vedno:

- ko obupam in ne verjamem, da mi boš pomagal,
- ko ne verjamem v tvojo ljubezen, ker je trenutno ne čutim,
- ko ubijam upanje in vero mojega bližnjega,
- ko prinašam v svojo okolico nemir, žalost in prepir,
- ko ponavljam ene in iste napake preprosto zato, ker se mi ne da potruditi in zaživeti drugače

in vedno, ko uničim iskrico ljubezni v sebi, ker je tako pač bolj preprosto.

Gospod, tvoja smrt na križu je bila smrt ljubezni. Pomagaj mi zaupati vate in razumeti, da je tako kot ti tudi ljubezen večna in nepremagljiva. Naj nikoli ne obupam nad seboj ali nad drugimi.

*Usmili se nas, o Gospod.
Usmili se nas.*

13. POSTAJA – JEZUSA SNAMEJO S KRIŽA IN GA POLOŽIJO MARIJI V NAROČJE

*Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.*

Ne, Marija, seveda nisem nikoli pomislila, da bi ti lahko tudi jaz prizadejala bolečino, ker sem pomagala ubiti tvojega sina. Pa ne morem mimo tega, ker sem človek in tako kriva, če se trudim in padam ali pa če sem odmaknjena in ne naredim nič. Tako tudi jaz ranim tvoje srce:

- ko slišim tiste, ki so lačni, pa jih ne nahranim,
- ko vidim žejne moje ljubezni, jaz pa jo ohranjam le za moje bližnje,
- ko so ljudje ranljivi in razgaljeni pred menoj, jaz pa to izkoristim,
- ko se begunci sprehajajo po moji deželi, jaz pa ne bi rada srečala nobenega in nobenemu pomagala,
- ko se ljudje ujamejo v norenje današnjega časa in ne vidijo izhoda, jaz pa nočem ustaviti tega vlaka, ker bi se lahko tudi sama poškodovala,
- ko se ljudje ne počutijo dobro v svoji koži, jaz pa nočem biti blizu, da mi ne bi bilo treba poslušati njihovih težav,
- ko vidim umrle upe, pa ne spodbujam molitve, ki edina dela čudeže

in vedno, ko ti ne verjamem na besede: «Njega poslušajte!»

Gospod, s svojimi dejanji sejem dobro in slabo. Daj, da bi se zavedala obojega in dobro ohranila, slabo pa popravila po svojih najboljših močeh. Marija, tudi tebe prosim, da mi pomagaš s svojo priprošnjo, saj vem, da me spremljaš in razumeš.

*Usmili se nas, o Gospod.
Usmili se nas.*

14. POSTAJA – JEZUSA POLOŽIJO V GROB

*Molimo te, Kristus, in te hvalimo.
Ker si s svojim križem svet odrešil.*

Položili so te v grob, stran od mojih oči in prav mi je tako. Tako ne vidim in ne slišim, skratka ne čutim vsega, kar moram čutiti, če si v moji bližini. Jezus, pravzaprav sem vesela, da so te zaprli v dobro zapečaten grob vedno:

- ko je udobneje gledati televizijo, kot se pogovarjati z družino ali opraviti svoje dolžnosti,
- ko lahko berem knjigo, da mi ne bi bilo treba srečati prijateljev in graditi Božjega kraljestva na zemlji,
- ko mi socialna omrežja dajejo lažen občutek stika s celim svetom, čeprav se po njih ne morem dotakniti človeka, ko me potrebuje,
- ko se ne trudim več presojudati z ljubeznijo,
- ko sem prelena, da bi naredila, kar vem, da je prav,
- ko je moj jaz več vreden kot jaz mojih bližnjih,
- ko popustim jezi, da me zapelje v neželena dejanja,
- ko si želim stvari, ki pripadajo drugim,
- ko mi strast zamegli pogled na sočloveka,
- ko postane hrana uteha namesto tebe,
- ko bi si najraje prisvojila zasluge drugih, ker bi me to povišalo v njihovih očeh

in vedno, ko te strpam v oddaljen kot, kjer moraš čakati, da te spet potrebujem.

Gospod, ko imam vsega dovolj, naj ne bežim od tebe, ampak k tebi. Naj se zavedam, da se svojih težav in bolečin ne bom mogla rešiti sama, ampak le s tvojim usmiljenjem.

*Usmili se nas, o Gospod.
Usmili se nas.*

ZAKLJUČEK

Gospod, tudi nam se večkrat zdi, da je naše življenje križev pot. Tudi če so naši križi manjši in lažji, so še vedno nadležni kot pesek v čevlju. Nenehno bi se jih radi znebili. Pomagaj nam, Jezus, da bomo razumeli, da hoja navzgor k višjemu in boljšemu vedno zahteva napor. Da so na vsaki poti ovire in težave. In pomagaj nam, da bomo uspeli reči tako kot ti: «Ne moja volja, ampak tvoja, Oče, naj se zgodi.» Naj se zavedamo, da je naša edina steza do Tebe pot zaupanja in ljubezni.